

УДК 616.3:616.31:616.992.282

*Л.В.Демешкіна, Л.М.Мосійчук, О.П.Петішко, В.М.Ярош, І.О.Васильєва,
Г.І.Бочаров, Т.В.Бондаренко*

ЧАСТОТА КАНДИДОЗНОГО ОБСІМЕНІННЯ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ У ПАЦІЄНТІВ З ПАТОЛОГІЄЮ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

ДУ “Інститут гастроентерології НАМН України”, м. Дніпропетровськ

Резюме. У 109 пацієнтів з патологією органів травлення вивчалось кандидозне обсіменіння ротової порожнини. Грибки роду *Candida* виявлені в 74 (67,9 %) осіб, яким проведено відповідне обстеження. У той же

час кандидоз діагностовано лише у 8,3 % пацієнтів серед осіб з підозрою на дане грибкове захворювання.

Ключові слова: патологія органів травлення, кандидозне обсіменіння, кандидоз.

Вступ. Транзиторне кандидоносійство досить поширене в популяції через те, що кандиди часто можуть контамінувати ґрунт, воду, продукти харчування, поверхні предметів та ін., і можуть легко потрапляти на слизові оболонки ротової порожнини людини. Існує думка, що при послабленні імунологічного захисту організму внаслідок різноманітних хвороб та станів може відбуватися транслокація грибків роду *Candida* у ротову порожнину з кишечника, де дані грибки знаходяться в багатьох здорових людей. Саме тому деякі вчені розглядають кандидоз як своєрідну «імунологічну драму», в якій роль відіграють, з одного боку, чинники агресії і патогенності грибка, а з другого, чинники антифунгальної резистентності макроорганізму [1-3].

Мета дослідження. Вивчити частоту та ступінь обсіменіння грибками роду *Candida* в пацієнтів із патологією органів травлення, які отримували стаціонарне лікування в ДУ “Інститут гастроентерології НАМН України”.

Матеріал і методи. Обстежено 109 осіб із різними гастроентерологічними захворюваннями, які перебували на стаціонарному лікуванні в ДУ “Інститут гастроентерології НАМН України”. Усім пацієнтам проводили зскрібок з язика для

визначення ступеня кандидозного обсіменіння (0,1,2,3,4) за загальноприйнятою клінічною методикою [4].

Результати дослідження та їх обговорення. Грибки роду *Candida* (I-IV ступеня обсіменіння) виявлені в 74 з 109 (67,9 %) обстежених пацієнтів з гастроентерологічною патологією.

Дані щодо скарг пацієнтів із різним ступенем кандидозного обсіменіння ротової порожнини наведено в таблиці.

Вивчення скарг на стан ротової порожнини показало, що найчастіше пацієнти висували скарги на неприємний присмак у роті, сухість і/або печіння язика, білий наліт і/або виразки на слизовій рота, відчуття збільшення язика. Саме наявність таких скарг застало лікарів-клініцистів запідозрити можливість кандидозу ротоглотки та призначити пацієнтам відповідне обстеження. Однак у більшості осіб діагноз кандидозу не був підтвердженою, а наявність скарг у них пояснювали не кандидозним обсіменінням, а існуючою патологією органів травлення (хронічним панкреатитом, хронічним гастритом та ін.).

У цілому кандидоз ротової порожнини серед осіб із підозрою на дану патологію, які були направлені на відповідне обстеження, встановлений

Таблиця

Аналіз скарг пацієнтів на стан ротової порожнини залежно від ступеня обсіменіння

Скарги пацієнтів	Ступінь кандидозного обсіменіння									
	0 ступінь, n=35		1-ий ступінь, n=17		2-ий ступінь, n=15		3-ий ступінь, n=33		4-ий ступінь, n=9	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Неприємний присмак у роті	16	45,7	8	47,1	6	40	12	36,4	3	33,3
Сухість язика	7	20,0	7	41,2	5	33,3	9	27,3	3	33,3
Печіння язика	3	8,6	5	29,4	1	6,7	3	9,1	0	0
Білий наліт на слизовій рота	17	48,6	7	41,2	5	33,3	17	51,5	1	11,1
Виразки в ротовій порожнині	1	2,9	2	11,8	0	0	2	6,1	0	0
Відчуття збільшення язика	0	0	2	11,8	0	0	0	0	0	0

у 8,3 % осіб, що в три рази перевищує дані російського Центру глибоких мікозів (м. Москва) [4]. Можливо, цей факт пояснюється тим, що в наше дослідження ми включали пацієнтів з патологією органів травлення (у т.ч. з анацидним гастритом, хронічним колітом, цирозом печінки тощо), яка вже сама по собі може розглядатися при певних обставинах як чинник ризику розвитку кандидозної інфекції, а російські вчені отримували матеріал від хворих загального профілю, яких направляли різні медичні заклади Москви та Московської області з підозрою на кандидоз.

Висновок

Грибки роду *Candida* (I-IV ступеня обсеменіння) виявлено в 74 з 109 (67,9 %) обстежених пацієнтів із гастроентерологічною патологією. Клінічні прояви кандидозу не мають специфічності, особливо в осіб із гастроентерологічною па-

тологією, що зумовлює досить низький відсоток (8,3 %) встановлення кандидозу ротової порожнини в пацієнтів з підозрою на дану патологію.

Література

1. Лукашевич А.В. Кандидози / А.В.Лукашевич // Сімейна медицина. – 2006. – № 1. – С. 42-45.
2. Сергеев А.Ю. Кандидоз (природа инфекции, механизмы агрессии и защиты, лабораторная диагностика, клиника, лечение) / А.Ю.Сергеев, Ю.А.Сергеев. – М.: Триада X, 2001. – 472 с.
3. Сергеев В.С. Грибковые заболевания / В.С.Сергеев, А.В.Сергеев. – СПб., 2004. – 380 с.
4. Бурова С.А. Диагностика оппортунистической кандидозной инфекции / С.А.Бурова, И.В.Курбатова // Клини. лаб. диагност. – 2000. – № 8. – С. 41-43.

ЧАСТОТА КАНДИДОЗНОГО ОБСЕМЕНЕНИЯ РОТОВОЙ ПОЛОСТИ У БОЛЬНЫХ С ПАТОЛОГИЕЙ ОРГАНОВ ПИЩЕВАРЕНИЯ

Л.В.Демешкина, Л.М.Мосийчук, О.П.Петишко, В.Н.Ярош, И.А.Васильева, Г.И.Бочаров, Т.В.Бондаренко

Резюме. У 109 больных с патологией органов пищеварения изучалось наличие кандидозного обсеменения ротовой полости. Грибки рода *Candida* были обнаружены у 74 (67,9 %) больных, которые прошли соответствующее обследование. В то же самое время кандидоз был диагностирован только у 8,3 % пациентов среди больных с подозрением на это грибковое заболевание.

Ключевые слова: патология органов пищеварения, кандидозное обсеменение, кандидоз.

FREQUENCY OF CANDIDA DISEMINATION OF THE ORAL CAVITY IN PATIENTS WITH PATHOLOGY OF THE DIGESTIVE ORGANS

L.V.Demeshkina, L.M.Mosiichuk, O.P.Petishko, V.M.Yarosh, I.O.Vasylieva, G.I.Bocharov, T.V.Bondarenko

Abstract. Candida dissemination of the oral cavity was studied in 109 patients with pathology of the digestive organs. Candida fungi were revealed in 74 (67,9 %) patients, who underwent an appropriate examination. At the same time candidiasis was diagnosed in only 8,3 % patients among persons with a suspicion of this particular fungus disease.

Key words: pathology of digestive organs, Candida dissemination, candidiasis.

SI "Institute of Gastroenterology of Ukraine's NAMS" (Dnipropetrovs'k)

Рецензент – д.мед.н. О.І.Денисенко

Buk. Med. Herald. – 2011. – Vol. 15, № 2 (58). – P. 203-204

Надійшла до редакції 4.02.2011 року